

בש"פ 6033/19 - מהרן דכה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6033/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: מהרן דכה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
במ"ת 37251-12-18 מיום 21.8.2019, שניתנה על
ידי השופט א' הימן

תאריך הישיבה: כ"ד באלול התשע"ט (24.9.19)

בשם העורר: עו"ד איתן און

בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט א' הימן) במ"ת 37251-12-18 מיום 21.8.2019, בגדרה הורה על חילוט ערבויות שהפקיד העורר להבטחת מילוי התחייבויותיו במסגרת שחרורו לחלופת

עמוד 1

מעצר.

רקע והליכים קודמים

2. נגד העורר ואחרים הוגש כתב אישום בגין עבירה של סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.
- על פי הנטען בכתב האישום, העורר סיפק לנאשם אחר באותו עניינם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 50.16 גרם, אשר נמכר לסוכן משטרתי בתמורה לסך של 23,500 ש"ח.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
4. ביום 16.1.2019 קבע בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת ש' זמיר) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר אך הן אינן מצטברות לכדי תשתית ראיתית מוצקה, וכי קמה נגדו עילת מעצר. בהמשך לקביעה זו, הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.
- משהוגש תסקיר מעצר ובגדרו המלצה על שחרור העורר לחלופת מעצר, הורה בית המשפט המחוזי (השופט צ' קפאח) בהחלטתו מיום 3.2.2019, על שחרור העורר למעצר בית "מלא" בביתה של חמותו בעיר לוד, בפיקוחלסירוגין על ידה ועל ידי דודתו, ובכפוף למתן ערבויות כדלקמן: ערבות עצמית בסך 50,000 ש"ח; ערבות צד ג' של שתי המפקחות בסך 50,000 ש"ח כל אחת; ערבות צד ג' של בן-דודו בסך 50,000 ש"ח; והפקדה במזומן בסך 30,000 ש"ח (להלן: החלטת השחרור).
- בהחלטתו מיום 11.6.2019 נעתר בית המשפט המחוזי (השופט ב' שגיא) באופן חלקי לבקשתו של העורר לצאת ממעצר הבית בימים 14-15.6.2019, והתיר את יציאתו ביום 15.6.2019 בלבד.
5. ביום 16.6.2019 פנתה המשיבה לבית המשפט המחוזי בבקשה לקיים עיון חוזר בהחלטת השחרור, וביקשה בשנית להורות על מעצרו מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, לפי סעיף 52(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).
- כמו כן, ביקשה המשיבה לחלט את כלל הערבויות שהופקדו להבטחת מילוי התחייבויות העורר במסגרת שחרורו, לפי סעיף 51(א) לחוק המעצרים.

בבקשה נטען כי העורר הפר את תנאי החלטת השחרור מספר פעמים:

ביום 6.6.2019 נצפה במצלמות דרכים בשעות הבוקר רכב הרשום על שם העורר, אליו מחובר נגרר שבבעלותו ועליו אופנוע ים בצבע כחול, כשהוא עושה את דרכו מאזור מצפה רמון לכיוון העיר אילת (להלן: האירוע הראשון)

בדו"ח מיום 8.6.2019 שנערך על ידי יחידת המשטרה באילת, עולה כי העורר נבדק עם עוד 13 נבדקים במחסום דרכים משטרי בעיר אילת. העורר הזדהה בשמו עם תעודת זהות ושחרר לדרכו (להלן: האירוע השני).

ביום 14.6.2019 נבדק העורר על ידי כוח שיטור ימי במהלך סיור שגרתי בשעות הצהריים, כאשר הוא רוכב על אופנוע ים בצבע כחול בחופי אילת. העורר עוכב לחקירה ושחרר בהחלטת קצין מתחנת המשטרה באילת (להלן: האירוע השלישי).

6. בהחלטתו מיום 21.8.2019, קבע בית המשפט המחוזי (השופט א' הימן) כי קיימת תשתית ראייתית מוצקה להפרת תנאי השחרור על ידי העורר בשלושת המועדים המנויים לעיל, בהתבסס על דו"חות המשטרה וראיות שפורטו בהרחבה בהחלטה.

עוד נקבע, כי העורר לא נתן הסבר סביר לשהותו בעיר אילת במועדים המנויים לעיל, ובפרט נדחה ההסבר שהציע העורר לאירוע השלישי- לפיו עורכת דין המועסקת במשרד בא-כוחו הטעתה אותו כאשר אמרה לו כי בקשתו "חלון התאווורות" ביום 14.6.2019 אושרה - זאת, כלשון בית המשפט, מאחר ש"עורך דין, יודע דין ויודע לפרט באזני לקוחו החלטות בית משפט, לא יטעה להסביר כפי טענת המשיב [העורר דן - י' א']".

אף שקבע כי העורר הפר את תנאי השחרור, נמנע בית המשפט המחוזי "באופן חריג" מלהורות על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, זאת מפאת חולשתה של "התשתית הראייתית לכאורה" לאשמתו של העורר בתיק העיקרי.

יחד עם זאת, על מנת ליתן מענה משפטי הולם להפרות שבוצעו על ידי העורר, הורה בית המשפט המחוזי על חילוט הערבות העצמית של העורר בסך 50,000 ש"ח, והכסף שהופקד במזומן בסך 30,000 ש"ח, ללא חילוט ערבויות צד ג'.

על החלטה זו מופנה הערר שלפניי.

טענות הצדדים בערר

7. העורר טוען כי שגה בית המשפט המחוזי כשקבע כי הפר את תנאי שחרורו לחלופת מעצר, וכי קיימת

תשתית ראייתית מוצקה לאירוע הראשון והאירוע השני, שכן לגרסתו לא שהה בעיר אילת במועדים אלה.

בפרט, נטען כי ניתן להסביר את צילום רכבו של העורר, הנגרר שבבעלותו ואופנוע הים שעליו באירוע הראשון, בכך שבני משפחתו וחבריו נוהגים דרך קבע להשאילם ולנסוע עימם לעיר אילת; וכי האירוע השני במסגרתו נבדק העורר במחסום דרכים משטרת לשיטתו "אינו מצולם" וכי "לא שהה בעיר אילת במועד זה".

כמו כן, שב העורר על טענתו לפיה הפר את תנאי שחרורו באירוע השלישי בטעות, מאחר שנאמר לו על ידי עורכת דין המועסקת במשרדו של בא-כוח העורר כי בית המשפט המחוזי אישר יציאתו גם ביום 14.6.2019.

עוד טוען העורר, כי חילוט הערבויות פוגע ב"שוויון" בינו לבין נאשם אחר בכתב האישום (להלן: מג'דלאווי), שהפר לטענתו את תנאי שחרורו לחלופת מעצר בנסיבות לכאורה חמורות יותר, אך לא נתן על כך את הדין.

8. מנגד, המשיבה מבקשת לדחות את הערר, שכן לטענתה החלטת בית המשפט המחוזי מדודה ולא נפלה בה כל טעות.

לטענת המשיבה, העורר הפר את תנאי שחרורו בשלושה מקרים שונים: צירוף הראיות הנסיבתיות מלמד על נסיעת העורר בדרך לכיוון העיראילת במסגרת האירוע הראשון; דו"ח אנשי המשטרה מלמד על הזדהות העורר באמצעות תעודת זהות בעיר אילת בגדר האירוע השני; ואין חולק על שהות העורר בעיר אילת כמיוחס לו באירוע השלישי. הכול, בשעה שהיה עליו לשהות במעצר בית בעיר לוד.

עוד טוענת המשיבה כי אמנם נפלה "תקלה" באופן טיפולה בהפרות שביצע מג'דלאווי, אך אין לפטור את העורר מאחריות בגין הפרת תנאי שחרורו, אך ורק מפאת תקלה שהתרחשה בעניינו של אחר.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. כידוע, חוק המעצרים מעניק לבית המשפט סמכות לשחרר נאשם לחלופת מעצר, בכלל זה מעצר בית כבעניינינו, תחת מעצרו מאחורי סורג ובריח. מנגנון זה מאזן בין הצורך לשמור על תכליותיו של המעצר – ובכללן איון מסוכנותו של הנאשם – לבין הזכות לחירות המחייבת את צמצום הפגיעה בחירותו של אדם טרם בירור אשמתו (וראו בש"פ 1902/19 אביטן נ' מדינת ישראל (2.6.2019) (להלן: עניין אביטן)).

סל הכלים המסור לבית המשפט בקביעת חלופת המעצר, כולל את הערובה הכספית, בין בהפקדה עצמית ובין על ידי צד ג'. תכליתה של הערובה הכספית בהרתעת המשוחרר והערבים האחרים מפני הפרה של תנאי השחרור לנוכח החשש מפני חילוט הערבות.

על מנת להשיג תכלית זו, מורה סעיף 51(א) לחוק המעצרים כי:

"שופט הדן בענינו של משוחרר בערובה, שהובא לפניו בשל הפרת תנאי מתנאי השחרור, רשאי להורות על חילוט הערבות [...]"

סמכותו של בית המשפט להורות על חילוט הערבות, משמצא כי הופרו תנאי השחרור, היא סמכות שבשיקול דעת. משכך, רשאי הוא אף להורות על חילוט חלקי של הערבויות, תוך שיובאו בחשבון שיקוליו נסיבות העניין וטיב ההפרה של תנאי השחרור (י' קדמי, על סדר הדין בפלילים חלק א' 373 (2008); עניין אביטן).

11. בנסיבות העניין שלפניי, אני סבור כי בדיון הורה בית המשפט המחוזי על חילוט הערבויות.

העורר הפר שלוש פעמים את תנאי שחרורו, בגדרן שהה בעיר אילת בשעה שהיה עליו לשהות במעצר בית בעיר לוד. הראשונה נתמכת במצרך ראיות נסיבתיות ואילו השתיים האחרות נלמדות מראיות ישירות, כפי שאמנה ואבחן בתמצית להלן.

באירוע הראשון, צולמו רכבו של העורר, הנגרר שבבעלותו ואופנוע הים שעליו נהג לרכב, בדרך לכיוון העיר אילת. טענת העורר כי לא נהג ברכבו בזמן זה נטענה בעלמא, ללא כל תימוכין כלשהם כגון תצהיר של "נהג אחר" שלכאורה נהג ברכב כאשר צולם, ואף מבלי לנקוב כלל בשמו ובפרטיו שלאותו הנהגהאמור.

באירוע השני, נבדק העורר על ידי אנשי משטרה בעיר אילת במחסום דרכים שגרת. ב"ד"ח מפגשים" מיום 8.6.2019 שהוצג לפניי, העורר מופיע בשמו ובמספר תעודת הזהות שלו, כאחד מבין 14 נבדקים במחסום הדרכים. משלא עלה בידי העורר לסתור את המצוין בדו"ח זה, אין יסוד לטענה שלא היה זה הוא שהזדהה בפני אנשי המשטרה.

באירוע השלישי, נבדק ועוכב העורר בתחנת המשטרה בעיר אילת. העורר אינו חולק על עצם הימצאותו באילת במועד זה, ועל כרכי מדובר בהפרה של תנאי השחרור.

לעניין זה, אין בידי לקבל את טענת העורר, לפיה הוטעה על ידי עורכת דין המועסקת במשרדו של בא-כוח העורר. אף מבלי להידרש להנחת היסוד כי עורך דין יודע דין הוא ולא יטעה את לקוחו בעניין כה יסודי, הרי שהעורר לא הציג לפני בית המשפט המחוזי או לפני כל תימוכין להטעיה הנטענת, אף לא בדרך מתבקשת של תצהיר מאת עורכת הדיון.

צירוף הדברים מלמד כי הפרת תנאי השחרור על ידי העורר אינה בגדר אירוע חד-פעמי, אלא הפרה חוזרת ונשנית בשלושה מועדים שונים.

12. נוכח מסקנה זו, לא מצאתי טעם להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי על חילוט הערבויות. בית המשפט המחוזי בחן את הראיות להפרת תנאי השחרור ומשקבע שמדובר בהפרה, הורה על חילוט הערבויות בגדר סמכותו ושיקול דעתו לפי דין.

יתר על כן, בית המשפט המחוזי אף הקל עם העורר, בכך שנמנע באופן חריג מלהורות על מעצרו מאחורי סורג ובריח (וראו על דרך הכלל: בש"פ 7853/12 אלעואדרה' מדינת ישראל (8.11.2012)) ובכך שהורה על חילוט ערבויות העצמיות של העורר בלבד, ללא חילוט ערבויות צד ג' שהופקדו לטובת שחרורו של העורר, מקצתן או כולן.

חילוט ערבויות העורר מגשים במידה שקולה ומדודה את התכלית ההרתעתית העומדת בבסיסכלי הערובה הכספית. הנה כי כן, ידע ויפנים כל השוקל להפר את תנאי שחרורו בערובה, כי הוא עתיד לשאת באחריות בגין ההפרה באמצעות חילוט הערבויות שהפקיד כאשר התחייב למלא אחר תנאי שחרורו. ידע - ירתע וימנע.

13. באחרית הדברים אציין, כי אין בידי להידרש לטענת "אי-השוויון" לכאורה בין העורר לבין מג'דלאווי. התשתית העובדתית והמשפטית ביסוד עניינו של מג'דלאווי אינה פרושה לפניי, ומשכך לא מצאתי טעם לדון בו ובקשר הנטען בינו לבין העניין דנן.

14. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"א בתשרי התש"פ (10.10.2019).

ש ו פ ט